

דיוקנס בלאש ערשיניש
היינאמאל וואכענטליך
סמיטאן אויף פרייטאג
אין טעג
פיר עסערטריי-אונגארן
נאמער 10 נילדען קאמ-ווירטהא-
אויסגאבע 6 גילד 30 אונטער קא-
עקסעליטארט 2 גילד 50 אונטער 2 גילד-
פרייס אויסלאנד
נאמער 11 נילדען קאמ-ווירטהא-
אויסגאבע 6 גילד 30 אונטער קא-
עקסעליטארט 2 גילד 50 אונטער 2 גילד-

פערטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג מאגן מאן
יערען מאגן
פרענוסע-רידען
אויף דער פריינטאג-אונטער-
פרייטאג טיש דעם ספראגאנג דעם
דייטשן ספראגאנג.
דיא רעדאקציען בערלין
וויזן אויף דער פריינטאג-
צייטונגערליך צו ווערן בערלין.

אכטער אהראנג Nr. 56 פֿעסט, מאָנטאָג כאַ איר הַתְרָל'וּי Pest, den 15. Mai 1876.

2 קאזער אונד 3 רויכסקאנצלער.

איבער דיא בעדייטינג דער פילען הערר-
שער-צוזאממענקליפטע וועלכע אין דען לעטצטען
5 יאָהרען שטאטטענדיגען אויט שאן זעהר פילע
געשראכען אינד געוועזענען וואַרדען. פילע
דאָבען דיעזע נעגעווייזענע בעזע אונד בענגע-
ניגען דער קאזער אונד קאנגע בלאָם אלס האפ-
ליכקייט אונד פארטע-וואכע בעטראכטעט אונד
לעמען דארויף קינגע פאלטישען ווערטה. דיעזע
בעהיפטעטען דיא מעכטע פערטראגען זיך נוד
זא לאנגע זא לאנגע זיך איך איהרע נעגעווייזענע
אינטערעסען פערטראגען זא לאנגע זיך איינער
מאכט דיא נעגעווייזענע ניכט הארביבעטע אייגע-
פארטהייר זינס נאכטהיילע דער אנדערן צו ער-
ווינגען. אנדערע ווייערע האבען וואהל איך
דיעזען צוזאממענפליעטע קינגע אלליגעראכט זא-
ליטישע בעדייטינג בייערעטע אבער דענאך ווא-
טען זיא דיעזע פריינדשאפט-בעזע ניכט אי-
טעשישעטען. דען עס איז איינטערהין בעסטע
ווען דיא העררשער פערזאנליכע פריינדע זינד
וועיגטעטען קאן נישט יעדע מירעטע נע-
לענענדיגט איינע קרינגע הערפארפיען.

פרייענע-בינדע דער איראפעאישען מעכטע
ניכט צו בערליטען. דאס זיך דער קרינגע פאָל-
אסטען איך נאך ווייטער פערטרויטען ווערדע נאך
דעם צושטאנדע-קאסטען דעם וועכע-פאכען פרייע-
דענסבינדעס ווערדע עס עכטן זייט. דען פרייטאג-
שען וועלט-פרייענעס-פלאן זיך אייס-פרייטען צו
ביינגען. דיא דעלעגאציען זינד זיך הייטע הייער
צוזאממענעקאסטען אינד איך אונדער קאנגע אויט
הייטע הייער איינגעטראפיען. ווייך זינד זיך נייגע-
דיג וואס אנדראשי אין דיעזער דעלעגאציען מיט-
טהיילען אונד אָב יעטשע דיא דעלעגאציען אויס-
בלאכט דעם נעווערטען פרייעדעם דיא פער-
מירערונג דער ארמע-אויסנאכען בעאנטראגען
ווערדע?

פערשידענע נייאיקריטיגען.

אויף גליקליכער געדאנג
קע דער איינסערס-טליי-נקען פאר-
טיי א.) דיעזער פארטייא קאן מאן וועלשען עט-
וואס קלינגע נאכאנען. אויס זא מעהר מיט עס
הערייגע-אונד-ווערדען. ווען איהר עניינד
דאך איינמאל אין גליקליכער געדאנקע צופעלליג
אין דען קאפ פערקאסטען. בעראנטוורדיג האט דער
מיניסטער-פרייערענט פאריגע וואכען אין דען קא-
פערענגען דער ליבעראלען פארטייא דארהר אי-
נען שטרייט. גענען זיך הערייגע-ווערדען איינעם
ער דיא פארדערונג אייפשטעללעך דאס דאזיגע
וועלכע דען אייסנליך ניכט וועלשען. איך זינגע
אנטווארט אויף דיא פראגען איר מיט זיך
אונד שייט זיך נישט צו קענגעניס נעהמען
מאגען. דען יענע דיא זינגע אנטווארט איך צו
קענגעניס נעהמען האבען עכטן דארויף איך דען
אייסנליך אנגעקאסטען. דיא וואר עס נאטורליך
דאס יענע מיטליעזער דער ליבעראלען פארטייא
וועלכע דען אייסנליך נישטען אונגעווענליך נאך
גאט ניכט בעקאנטע. ניכט אום פארדויגן אונטע-
מען קאנגעטען אויף פאר דער צו-קענגעניס-נאמע
דער טייטשען אנטווארט צווישענעקעטען. דיא וואהל-
דען עכטן ניכט. ווייך מאן זיך אום געראטען
לעבען איסדריקט. דיא קאצע אויס זאקע קיי-
פען זיך עקלעזע דיא אייסערסט-לינגע פארטייא
פרייעדעס: ווייך זיכענישע עס גאר ניכט צו ער-
קלערען. דאס ווייך דען אייסנליך וועלכע יענע
ער ניכט זא שלעכט ווערדען. אינטער קינגע בע-
היינגע אונטעמען. ווייך ווערדען טראפיען דיא
אנטווארט דעם מיניסטער-פרייערענט צו קענגע-
ניס נעהמען. דארויף ווערדען ווייך דעם בעהיינגע-
לעז. דאס ווייך דיא צו-קענגעניס-נאמע דער
טייטשען אנטווארט נאך ניעמאנד פערפליכטעט
אויט. איך דען אייסנליך אונגעווענליך יענע
מיטליעזער דער ליבעראלען פארטייא. וועלכע
פערמאגע איהרע איבערזיינגע דען אייסנליך
בענעפאלטע צוויקוויזען מיטען קאנגען אלא
טראפיעדעס דיא טייטשען אנטווארט נאמן בער-
הייט צו קענגעניס נעהמען. דיעזער גליקליכע
נעריאנע מאכטע דען איך ווייך ווייך. אין דער
רייכטאמ-וועזינג פאָס פאריגע דאָגעטעטא-
רקעלערען זיך דען איך דער טענישעטע מאכט
ארמען אונד דער אייסערסט-לינגע טייטשען
דיא אנטווארט. וועלכע מיניסטער-פרייערעט טייטש
אויף איהרע אנפראגען ערטהיילען. אלס עס
פרייערען. דיא ניעמאנד דאנגען איינע איינעדינג
מאכטע. ערהאב זיך דער רייזע רייכטאמ-
פרייערענט הערר נייז אונד שפראך דען קורצען
זאמן אויס: ווייך אנטווארט דעם מיניסטער-פרי-

געקאסטען. דאס צווייט קאנגען פאן דען טירקען
ערמאָרדעט ווארדען. דיעזער שרעקליכע פאלל
העטטע צו איינער אנדערען צייט נאמן זוכער אונד
נעוויס איינען נאָסטען קרינגע גענען דיא טירקיא
הערייגע-ווערדען - אינד הייטע זוכט מאן דיעזע
נאנגע בעהיפטענדיג צו פערטרויען. מאן בעהיינגע
זיך בלאָם דאמיט מערערע קרינגע-שפּלעע ציט
שיטצע דער קאטאליקען נאך דער טירקיא צו
שיקען. בעהיינגע דאס ניכט נאמן קלאר אינד הייט-
ליך. דאס דער פריינדשאפט-בינד דער מעכטע
אויך איינע פרייע-דע-ניס-בינד בעדייטעט?
זיט מעהרערען יאָהרען בעהיינגע זיך קאזער
אלעקסאנדער אויס מאכטע מאן אין איין הייטעס
באר אינד ביא דיעזער נעלענענדיגט בעזעט ער
וויינגען אונדען. דען כאזער וועללעמס אין בערלין.
אויך הייער קאס דער הייטע קאזער אויס דיעזעס
אנדאכטע מיט דעם הייטען קאזער צוזאממען
אונד ביא דיעזער נעלענענדיגט ווארדע צויליך
איינע צוזאממענקליפטע דעם פרייסען ביסמארק
נאָרטשאַקאף אונד דעם נאָפּען אנדראשי פער-
אנטישאלטעט. דיא צווייט-קאזער-צוזאממענקליפט
האט איינעוועלחאפט דיא בעהיינגע דער פרייע-
שאפט אבער דיא בעדייטינג דער דרייא-רייכט-
קאזער-צוזאממענקליפט ווארדע יעטשע פער-
שיידענדיגט עקלעזע. פילע געווייטען דיא
עס יעטשע דאך זיך בערלין איבער דיא טירקיא
לאזנעקען אונד דאס באלד איינע פערטע ארמעע
אין דיא טירקיא איינמאנדיקע ווערדע - אונד
זיך איינטעטערן פרייט אויס בערלין פאָללענדע
דעפיעטע איינטעטראפיען.

דיא בעראנטוונג דער דרייא רייכטאמ-
לעז ווארדען אין בערליענעדיגער הייזע בענגע-
דינג. דער פריינדשאפט אונד פרייעדעס-בינד
דער דרייא טייטשען אויט יעטשע נאך מעהר בע-
פעטיגט ווארדען. מאן איינזעט זיך הייטע דארויף
דען פרייעדען ניכט טירקיא הערייגע-ווערדען
אונד אללע דאָרטיגען ניכט-טירקישען איינוואונער
צו שיטצען. מאן וועל יעטשע איך דיא איסנליך
איראפעאישען מעכטע. ווייך פאָרנאָרדיק איטאליען
אונד ענגלאנד אין דיעזען פרייעדעס-בינד איי-
נעהמען. מערטהעדיגע הייזע ארבייטעטע ערה-
דע פרייסט נאָרטשאַקאף פיר דיא ערהאלטונג
דעם פרייעדעס. וועסהאלב יעטשע ארבעט פא-
לעך פרייעדע אויט. דיא דער פרייעדע געזיכערט
בלייבט. אללעם. וואס יעטשע דיא דרייא מעכטע
ווענען ערהאלטונג דעם פרייעדעס בעשלאָסטען
האבען. ווייך שפּלעך אויך דען ענגלאנדעטערן
פאָרנאָרדיק איטאליען אונד ענגלאנדעטע-
טהיילע ווערדען. ווערדען זיך דיעזע לעטצטערען
דייא מעכטע איהרע צושטימונגען צו דען בע-
שליסטען דער ערסטען דרייא מעכטע ערטהיילען.
זא ווייך דען דיעזער פרייעדעס-בינד דער זוכעס
איראפעאישען מעכטע אפגעטליך בעקאנטע נע-
מאכט ווערדען. ביז דארויף ווערדען זא יעטשען
אכטאנדיקע אין בערלין געהיים געהאלטען. -
נייאף אנדראשי האט זיך אין בערלין דער ליע-
בעפאלטען אונד פריינדשאפטליכטען איי-
נאמע צו ערטהייען.
דיא אנטוונגען טירקיא ווייך וואהל דען
מעכטע נאך פילעלע צו שאפען געבען אונד
ניכט זאבאלד ווערדען ווייך דיא נאכריכט ערהאל-
טען. דאס אין דער נאנגען טירקיא דער פרייעדע
אונד דיא וועגען בעהיינגע הערייגע-ווערדען זינד;
אבער יעדענפאלס העטטען ווייך ביא איינעם

זיך דאס לעטצטע יאָהר האט עס נעווייזע
דאס דיא פאליטישע בעדייטינג דער העררשער-
צוזאממענקליפטע וויירליך ניכט צו איינטעשע-
צען אויט. ניעמאלס האטטע נאך רוסלאנד איינע
זאכע נישט נעלענענדיגט דיא טירקיא צו ערה-
בערן אלס יעטשע. דיא טירקיא אויט הייטע ווייך
איהרע אונטערען ערטהיילען אינד פריינדיג-
נען זא פיל אונד זא מאַרשי. דאס זיא ביא יעדער
לייזעקעטע בעהיינגע ערפאללען קאן רוסלאנד
מיטטע זיך דיא האנד אויפמאכען - אונד דיא
טירקיא וויירדע איהם פאן וועלכע צו פאללען.
ווארום אלא פערזייט יעטשע דאך רוסלאנד
דיא בעסטע נעגעווייזענדיגט דיא טירקיא צו נעה-
מען? שאן ווייך יאָהר-הערייגע-ווערדען. זיט פעטשע
דעם ניאָסטען זיט כאזערען סאטהאריא דער
צווייטען. שטריכט רוסלאנד דאנאך דען סולטאן
נאך אונד צו פערדערענגען אונד דיא טירקיא איר
אין זיך-הייטעס זיך איינעוואונדיקען. ווארום
פערזיכטע עס רוסלאנד יעטשע ניכט. זינגע אלטע
האָפּעטענע ענדליך איינמאל אין ערפריינגע צו
ביינגען? ביים קרום-הערדע האט עס רוסלאנד
ניכט זא לייכט געהאבט דיא עס דאמאלס אן פאָר-
ווייך איינען שטארקען נענגער האטטען הייטע
אבער האט פאראקריד מיט זיך צו טהון. ווער
האלט אלא דען העררן נאָרטשאַקאף דאָפּאן אב-
דיא טירקיא מיט הייט אונד הארר צו פער-
שליקען? -

דיא אנטווארט אויט נון יעטשע נאמן איי-
פאך: דער פרייעדעס-בינד דער איראפעאישען
מעכטע לאסט יעטשע קינגען קרינגע אונד קינגע
ניינע לענדע-עראבערונגען אייפאסטען! מיט
נאָסטער בעוואונדערונג זאקען ווייך. דיא ביא
פאן לאנג פאָרטהויערונג קרינגען ערטישען
פאָרענגענען אונד וועסטליכע טירקיא אי
רוסלאנד דער וועינטעטע ניכט אפגעטליך צו-
נוסטען דער וועוואלצונגען אונד נעגען דיא
טירקיא אייפאסטעטען אויט. דיא דיא הייטע דע-
נעדינג האט אָפּ דען וועוואלצונגען אפּפען
ערקלערט. דיא זיא פאן רוסלאנד נאך קינגע
קרינגע-אינטערשטיינגען צו ערוואַרען האבען.
איינעווייזען אויט זיך אויך דער פאלל פא-
- -

וידענטן איז א י י נ ש מ מ י ג ציר קעגנט-
ניס נעמאמען ווארדען! דיעזער זאמין האט מאנ-
בע דעפטרטע אויף דער הויזע דערשטעלט, דא
דאן ליבט שרוען: "ניין! ניין!" - דאך ניצי די לעס
זיך לעבעליך אירע זינגען זיסע נידערע מיט די העס
ווארטען: "צו שפעט, מייענער העררען, צו שפעט!
דיא אבשטיממנא איז פארביבער! נאך דעם רעגען
מויגע מעהר דער רעגנען-שרום ניכט!"
* (א י י נ ש מ מ י ג א ב ה ע ז נ י ג -
ק י י מ ס"ה א ר מ י י א.) בעקאנטליך האט זיך
אויך דיא אייסקרעטע לינגע דען מיטעל-אינ-
אבהענגיקייטס-פארטייא אייגענליכע אויף צו ציי-
גען, דאס זיא פאן דער רעגיערונג אינאבהענגיג
איז, אונד אינט מיטער נור איהרער איבערצייגונג-
מעס שטימט. דא, זיא בעקאנט, אייגענעפעהר 80
מיטגלידער זאלען ליבעראלע פארטייא דען פאן
דער רעגיערונג זאבעקען פארטייארטען "אויסגלייך"
ניכט אונדערמען וואללען, זא שראמען זיא אייז דעם
"קלוז" (בערזא-הונט) (זאמל) דער ליבעראלע
פארטייא אויז, זיא בלויזען נעמעהר איינע אייגענע
פארטייא אינד דענטשען זיך בענעפאלעס דען מיטעל
"אינאבהענגיג" ביא, זיענע פארטייא ווירד נון הוי-
סען "ליבעראלע" אונדאבהענגיקייטס-פארטייא-
אָדער "אינאבהענגיקייט ליבעראלע פארטייא". איב-
דענעס ווילל זיענע אויך נעפאנט אלס צור נראסען
ליבעראלען פארטייא און געהאנגן זיך בערזא-
זיא איז עבען וויא זיא זאמט, נור אויז דע ליבע-
ראלען קלוז, ניכט אבער צוגלייך געגעלד אויך
אויז דער ליבעראלען פארטייא אויסגעטרעטען.
דיא הייסט ווירד בלאס בעגלייך דעם "אייס-
גלייבעס" געגען דיא רעגיערונג שטיממען, זאמט
אבער ווירד זיא אויך שפעטער דיא רעגיערונג צו
אויסגעטרעטען זענען.

(ש ו י ר ג א ט א נ י ק י י ק י י פ ר י י נ ד
ט י ס א י מ ע ה ר ר) עס איזט אללער וועלט
בעקאנט וועלך ווארמע אונדערנער לויזונג טשער-
נאמאני, דער דעראקטער דעם "עללענאר", דעם
מיניסטער-בערזענענען מיטען וואר, זא לאנגע
מיטא פריערע דער לינגען פארטייא וואר, פער-
טויזנטע טשערנאמאני אין זינגעס בלאטטע איים-
סער דיא פאלטיקע דיעזער פארטייא. אלס אוי-
דער דעקאן-אינד דער לינגען פארטייא דיא גע-
געוועזענע ליבעראלע פארטייא זיך בילדערטע
אונד מיטא מיניסטער ווארדען, שלאס זיך טשער-
נאמאני בענעפאלעס דער ליבעראלען פארטייא און
אויז דיא פאלטיק מיטאס אין זינגעס בלאטטע פער-
טויזנטען צו קאנגען. קרויז זאמט ערבליקעס אין
שטינגראטען בלאס דען שטאטען מיטאס, דער
נאטירליך איבעראל געהען מיט וואוהן עבען מיטא
געהען ווילל, אין דער מיטשוואך שטאטענעהאטען

קאנפערענצן דער ליבעראלען פארטייא, ערקלער-
טע טשערנאמאני יעדאך אפגען מיט מיטא, דער
אין ווען דען אויסגלייך אונדערנעמען, ניכט ווייטער
געהען צו וואללען! טשערנאמאני טערלדעט דען
אויך זינגען אויסטרוטע אויז דער ליבעראלען
פארטייא. און זומענען דעפטרטער מאכטע
הויכביא אללגענע בעמערקינג: אין זייטשער
הויכער שילדערטען אין זינגעס ניכט איינע שלע-
מילי, דער זיך איינדערשטען זינגען שאטטען פער-
לארען צו האבען. נון אויז אבער מיניסטער-ער-
זיענעט מיטא אין שלעמיל, דעם דער שאטטען
(טשערנאמאני עעליך) ווירד, דער בלגע-
ג א נ ג ע ז א ז!

'ד ע ר ק א מ פ פ ד ע ר א י י ס ע ר ס ט
ל י נ ק ע ז פ א ר י י א) גענען זאלען אויסגלייך
זאלל ניכט בלאס אויז רייכטאמאני אונדערן אויז
נאנגען לאנדע פארטיגענעמען ווערען. ערנסט
שימאני בעקובט זיך מיט טשערנאמאני דעפטרטען
זינגען פארטייא וועללען טאנע נאך דערצוין, ער
ווילל דארט דאס פאלק געגען דען אויסגלייך איי-
העצען. זיא ער האפלט זאגאר, דיא מיטא בע-
קאנטליך אין דערבעזענע דעפטרטער אויז,
דיא דארטיגע וועללען איבערדעקען צו קאנגען
דאס זיא פאן מיטא. דער דאס לאנד און עסטער-
זיך "פערקויפט" האבען אפאללען מאדען, זיא
אייסערט-לינגען דעפטרטערן מאדען אויז
עמערך טאלא, בערוינגען ווערען דאס לאנד יענ-
זייטס דער דאמיי, אויז ענעפאלעס דיא בעפאל-
קרוינגע געגען דיא רעגיערונג צו רעיצען - ווירד
גלייבען יעדאך, עס זיא שאדע אויז דיא רייזע-
שפען!

* (ו י ר ג א ט א נ י ק י י ק י י פ ר י י נ ד
ד ע ל ס מ י נ י ס ט ר ר) עס איזט אללגעמין
אייגענאללען, דאס אונדער אונדער-מיניסטער
באראן שימאני ביא דער בעשפערעכונג דעם "אייס-
גלייבעס" אין דען קאנפערענצען דער ליבעראלען
פארטייא אינד אים רייכטאמאני ניע געגען געווען-
זען, אונד אינד אים הארט און אפעניליך דיא זאלל-
פראנצע אויסשליעסליך אין דאס פאלק דעם הא-
דעלס-מיניסטעריאטס! וויא נון פעלדעטע ניכט
אויז באראן שימאני מיט דעם אויסגלייבעס ניכט
צוירערען, ער האט אויך אין ווען זינגען צוישטימ-
מונג צו איינגע זאלבען אויסגלייבע ניכט געגען.
עס איזט אלזא נאטירליך, דאס ער זענען איי-
גלייך דער ליבעראלען פארטייא אויך ניכט צייר
אונדאמעט ענפפעהרלען וואללעטע. ער ווערע אויז
דענעס גרויזען שאן שטעט פאן זינגער טשערנא
צוריקגעטרעטען, דאך וואללעט ער אין דענעם
וויכטיגען אייגענבליקע קיינג ערווהרונג הער-
פארדען, אויז העיכסט יעדאך, זאבאלד אויך דיא

אייגענלעוויסען דעם אויסגלייבעס פאם רייכטאמע
אונדערנעמען זיין ווערען ערפאלגט דער הויך-
טרייטע דעם באראנס שימאני מיט בענעפאלעס-
זא ווערען ווירד פארברייטע אלענע אנדערלעס-
טער בליבען!

* (ל א ס ס ע ר א נ ש מ א ט א נ א-
ד ר א ש ר) וויא זעהר נראם אונדראש אויך בע-
שטערעכט וואר, זייטע דאס 16 הויז אייגענטיג-
פען, אויז ביא דער עראפאנגען דער דעלענאציאנען
אנוועזנדע זיין צו קאנגען, זא וואר אויז דעם דאך
אינאמאליך, דא דיא בערלינגער בעראטהונגען נאך
ניכט צום אבשלוסטע נעקאמען ווירד. אינשאפט
דעם נראפען אונדראש ווארדען דאהער אינווער-
הויפטשארט הויך דען עסטערוויישיגען מיניס-
טער דעם אינגערן העררן פאן אלסאסער בענליקטי,
דער העראם געקאמען אויז, אים זינגער מאריסט-
טעט דעם קאניגע דיא אייגענלענען מיטגלידער
דער העלענאציאן פארזייטשעללען.

(ד ע ר ג ע מ י י נ ז א מ ע ק ר י י ע ג-
מ י נ י ס ט ע ר) באראן קאללעך ווירד צו דען
דעלענאציאנס-בעראטהונגען ניכט נאך פעסט קא-
מען. אינשאפט זינגער ווירד גענעראל בערענ-
ד ע ק ביא דער פערדאנולען דעם קרוינגע-
באדעניס אין דען דעלענאציאנס-בעראטהונגען
טהיילענעהמען. וויא עס הייסט אויז באראן קאל-
לעך גענעראל, ציר ווערענדהערשטעלענען זינגער
אונדעראפגעגען געזונדהייט איינען לענגערען אוי-
רזיב איבערשטען. נון אויז עס און בעקאנט זיא
עס מיט דער קראנקהייט אינד דעם "אויסגלייבע"
פאן מיניסטערן אויסווערן, דאס ענדיג היעפאן
אויז געוואהנלך דיא "ענטלאסונג" באראן קאל-
לעך מיט געמילד שטעלען, וויל ער פרייס
קרוינגע-באדעניס, נראסערע טוימען פארדערט
אלס דיא פרינציפאליטעטע ביידער הייסט-העלפ-
טען בעווייליגען קאנגען. דיא זאגען קראנק-
אויז אראו נור איינע אויסווער, אן ווערד קראנק-
הייט ווירד באראן קאללעך געוויס ניכט שטענדיג
וואהל אבער דער קרוינגע-גייס - מ י י נ ז א מ ע ק ר י י
דאס הייסט: באראן קאללעך ווירד עבען זינגע
שטעללע אלס מרינעס מיניסטער פערלענען!

* (ו י ר ד ע ר ג א פ ק א ל א ו ו ר א מ) ווערען מעדען, ער בענענעטען אויז איינעס טאנעס אין
אויזע בוסחאזלונג. איז וועלכער זיא דאס אפמאל זא
נענען געלעגענע טענערוואונגען ווערן. פראן (אין
וועלכעס דיא אויסגעבליקטויט דער זעלע בעווייטען
ווירד) קיינען וואללען.
קניס (זאמטע ע) זיא וויללש דען דיא דא אוי-
נגלליך אויז דענעס ווערען העוויסליגען? זייען זעבער
צור ערדע וויא דא דיא האטטען אויז מייען העוויסלי-
גען, אונד וויללש דא דען בליק רויכאיים איבערען אויז
אויך הויסליגען זא זייען נאך דען שטאטען ערדע-שאך-
גען אויף דעם דאכט - האהער נעמט אויזער בליק ניכט!
דאס זינגע מעדען וועלכעס, וויא בערייטש אפס
געוואנט גענען אונדער געוויסענען וואר, זיא באלד
אויז, דאס זענען שטיש קייז געוויסליכע מיניס זיא
אונד זיא פיהלעט זיך צו דענען וויא צו איינעם נראסען
לעדרעך הוינגעקען.

אך האבע דאך פרייטש (זאמטען וויא) זינגע אוי-
גען וויס האבע אלס דאס דאך צו רעמעקען אויך רייכטע
יא גען הייסעל, וויס אבער ניכט, אָב מיין בליק נעכדען-
דעם אָדער געשענישע ווארדען.
געבעלענען: געבעלענען. זאנען אויך קניס, דיא
בזש נאך זינגען, ביזש פרי דאס וויסען נאך בערייטשען
ביזשט ווער וויס, וויא האך זיך דער מיניט מיט דער
בלייזונג ערדענען קאנו, זיא דען געגען קאנע ער דאמיט
בלייזען, ביזשט וואר, אונד אבער זאנע דער דער פיראקאָפּ
פרייס ווען ער נור ערשאפט צו פרייטשען האט געגען
ניט, וויא דער בייער, אונד קריטיש ענענאן שליכט, וויא
דער הונד!

פֿאַלליעטאָן

רייכטהום אונד יודענטהום.

(10-טע פֿארשטאָטונג.)

נאָטעל האַטשע זאַמיס שאַן ועהר פֿילעס מיטע-
מאכט, ער וואר איין וויזשער נעלערשע, אין פֿילאָזאָפּ.
אונד האַטשע אים רייכען הויזע דער נעפֿען אויך פֿאַם
רייכטהום אונד פֿאַן דען "האָהרען" נענלשלאַפֿטען געיע-
ליכע בענייאָטע נעהאכט, אַם ענדע קאַם ער צור איינזיס-
דאס אללעס לויפֿער ניכט אונד לויטער אויסקלייט אויז,
ווען ער זאַ אין זיך פֿערטייפֿט אויף דער נאַסע נייג, דא
שאָב ער דען קאַפּף ער ווייסט אונד מרישעלען: אוי-
פֿעלקיש דער אייסקריטען אללעס אויז אויסעל? (הבל
הבלים, הבל הבל,) פֿיר נעלערוואַכטן, פֿיר רייכטהום פֿיר
וויזדע אונד ערנען-שטעללען האַטשע ער מעהר קיינען זינג
אללעס פֿערלאַכט ער מיט אויסען שנידערען וויזשע -
אבער אויך דיא דעלינאַן האַטשע מעהר קיינען עלטונג
ביא אויז אויך דענעס הויזונג אונד ערהאבענע נלייכע
ער, מיט ווען פֿעניטשענען וויזשען אין דען שטויב ער-
ען צו קאנגען, דעם ווען הויזירך הוישפֿעלד פֿעלענע
דא אָפּט צו זאנען: "מיניסט דראָ, וואַרום האָט שלמה
המלך צו ענדע זוינער יאהרע זאַ אָפּט אויסגעווען? אוי-
שפֿעלקיש דער אויספֿעלקישען אללעס אויז אויסעל? -
ווייל ער אויך שאַללעס מיטגעמאַכט, ער וואר קאניו,
זיך אונד געלעהרט, אונד אַם ענדע זאַ ער אין, דאס
אויך קאניגע אונד פֿילאָזאָפֿען ניכט מעהר אלס עסטען אונד
שעבערען קאנגען. - ווען אויז דאן דער זינגע הויזירך
דיא איינעווערונג מאַכט, דאס שלמה המלך צו ענדע דאך

דיא נאָטעס-פֿרייסט אלס דאס איינציגע וואַהרע אונד
בוסחאזלונג, דא בליבע נאָטעל נאָכדערנעד
שטעהן אונד שווען.
נאָטעל האַטשע זיך אלס שטיש ועהר ניט געפֿאלט
דען אלס אללע האַטשע ער עבען געלענעהייט, דיא
שוועזע אללע מענישן נאָך מעהר קענגען צו לעיטען אונד
זיא צו בעלאכטען, אַם לייכטסטען האַרשע ער, ווען אויך
דער ראכנינגער איינען "עס האָרין" גערויסן האַט, דא ער
וויאַשטע, דאס ער אים טויענד נראדע האַרעך שטעהט,
דענען שטיש-שטעללען פֿערזאַכטעט ער אלס איינען
שאַפֿטט אויף דאס ענדע איינעם פֿילאָזאָפֿען, אונד דענען
שאַפֿטט נעפעט ער זיך גענען אויף, זיא, ער האַטשע זיך
אין דיא פֿירלע איינעם שטיש זיך נישט הוינגעלעכט, דאס
אויך יעדער פֿיר איינען געבאַרענען שטיש האַלטען קאנגען,
וויא נון גאָט ע ל מ י ש ע מ מ א אונד היינ-
זיך בעקאנט ווארדען, אויז יענעס לייזט צו ערהאכען,
אויז דען ניכט אויך עמטא פֿאַן זיך וועלכט געבוילדעט
ווארדען? דען קאַפּף דען נאָטעל אויך נראסען איינען
מאכטע מאַכט עמטא אַם קיינען מיט אויך עמטא
האַטשע אויז געלערוואַכטען ניר זיך וועלכט צו פֿער-
דאנגען, אונד ענענאן וויא זיך נאָטעל פֿאַר איינען ליי-
טען אונדוויסענער שטעללעט זא וואר אויך עמטא אויסער
פֿערשווערען אונד פֿילאָזאָפֿען, נאָטעל, דער אין דאנען
בלאס שטיש אפֿעראל העוויסליכען וואר, מערסטע
אויז דאס אין נאָנן דאנען ניר אויך מערען עקספּוסיט
דעם ער זיך אַפֿענעווען אונד מיט דעם ער זיך נישט אויז-
שעבענען קאנגען, ער האַטשע בערייטש דאס 60 לעבעס-
יאָר איבערשיווען, אונד עמטא וואר עיסט אין 18